

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 5 frt — kr
Félévre . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . 1 „ 25 „

Közégeknek, körjegyzőknek és néptanítóknak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Egyes szám 10 kr.

Kapható a kiadóhivatalban, Valentin K. fia, Weidinger N., Rézbányai J., Böhm Manó, Engel Lajos kereskedésében és a fődohánytözsében.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetéseket

— fogad a kiadóhivatal (Király utca 8. szám 1. emelet, hol mindenkor a legjuttányosabb árat szabotnak Minden beiktatott hirdetés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyílt-térben egy sor 10 kr.

Kéziratok

a szerkesztőségbe, (Király-utca 8-ik szám 1-ső emelet.)

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Király-utca 8 szám.

Kéziratok nem adának vissza.

A kir. tábla decentralisatiójához.

A hírlapi tapogatózásnak nem a legutolsó neve az a közlemény, mely a kir. tábla decentralisatiójára vonatkozólag a fővárosi és onnan elterjedve a vidéki lapokban közelebb megjelent.

E közlemény szerint az igazságügyi-minister már megállapodott volna a decentralisatió iránt és a megállapodás szerint a budapesti kir. ítélő tábla területén 7. a marosvásárhelyi pedig 2 kir. tábla állíttatná föl. A táblák székhelye és beosztása a következő lenne: a budapesti kir. ítélő tábla területén: Pozsony (kiterjedve Pozsony, Sopron, Mosony, Gvőr, Nyitra, Bars, Zólyom, Turóc, Liptó, Árva, Trencsén megyékre). Nagy-Kanisza (Zala, Vas, Veszprém, Somogy, Tolna, Baranya, Fiume). Budapest (Pest, Komárom, Esztergom, Hont, Nógrád, Heves, Fejér, Jász-Szolnok megyékre). Szeged (Csongrád, Békés, Csanád, Bács-Bodrog). Temesvár (Temes, Torontál, Krassó-Szörény, Hunyad, Arad megyékre). Nagyvárad (Bihar, Hajdu, Szabolcs, Szatmár, Szilágy megyékre). Kassza (kiterjedve Abauj-Torna, Bereg, Borsod, Gömör, Szepes, Sáros, Zemplén, Ung, Ugocea, Máramaros megyékre). A marosvásárhelyi kir. tábla területe két részre oszlanék Kolozsvár és Maros-Vásárhely székhelylyel.

Mennyiben hiteles e közlemény és mennyiben fog az a jövő által igazoltni, meg nem mondhatjuk: annyi bizonyos, hogy alaposágához szó fér, mert teljesen alapos információ esetében hozta volna az erdélyi két kir. táblai székhely terület-beosztását is.

Bizonyos továbbá, hogy az igazságügy-ministeriumban, ha a decentralisatió szükségességével elvben tisztában vannak is, az adatok összeállításával még nem készek és így a minister, ki ez ügyben a véleményes tervezet elkészítését magának tartotta fenn, végmegállapodásra még nem jöhetett.

A legbizonyosabb azonban, hogy az ismertetett combinatio Pécest teljesen elejti. E szerint Pécs, a Dunántulnak nemcsak a jelenkorban, hanem évezredek óta legnagyobb és legnépesebb városa, az ország egyik legnagyobb, mert 3 vármegyére és Slavonia egy részére kiterjedő püspökségnek székvárosa, a régi egyetem székhelye, (mi — meglévén a jogi és theologiai facultások — oly könnyen fölleveníthető lenne), a posta és távirtdi igazgatóság, a honvéd dandár-parancsnokság, a közjegyzői kamara székhelye, melyeknek hatásköre csaknem az egész Dunántulra kiterjed,

szóval: e város, melynek tanintézetei, kórházai mintaszerűek, mely az egész Dunántulal egyenes vasuti összeköttetésben van és melynek intelligentiáját a főváros után egy más városé sem mulia fölül — alárendeltetnék egy tízedrendű városkának: Nagy-Kaniszának, mely Pécshez képest csak falu.

Igazán, e tervet olvasva: difficile est satvram non scribere.

Kifejeztük már évekkkel ezelőtt és évek hosszú során többször azon meggyőződésünket, hogy, ha a decentralisatió tényvé válik, Pécsnek kell királyi táblát kapnia. Azon kormány, mely Pécest bármily okból mellőzné, nemcsak a nepotismus el nem tagadható tényével gyalázná meg magát, hanem a legnagyobb szegénységi bizonyítványt állítaná ki magáról az elsőrangú és állami fontosságú vidéki központok fölismerése tekintetében.

Ilyen magyar kormány nincs, nem is fog lenni, azért mi is azt mondjuk erre, mit Könyves Kálmán hajdan: de strygis, quae non sunt, quaestio nulla fiat.

Fejtegetésünk szerint tehát nem szenved kétséget, hogy Pécs kir. táblát kap, amiben — meg vagyunk róla győződve, nemcsak összes intéző köreink, hanem városunk minden számot tevő polgára velünk egyet értenek.

Ez alapon indulva tegyük fel, hogy a decentralisatió — mint jeleztük van — egy hónap mulva elhatározzatik és 1, vagy 1½, esetleg két év mulva életbe léptetetik. Ez esetre Pécs városa kötelezte magát a kir. tábla számára palotát építeni és azt fönteni. Tagadhatatlanul nagy áldozat ez, melyet bár szívesen hozunk, súlyát erősen érezzük, különösen most, midőn a regale-megváltás következtében a város évi jövedelmében kerek hét ezer forinttal megkurtított. De még inkább fokozza ez áldozat súlyát azon körülmény, hogy a város, mely most építi a katonai kórházat, legközelebb bele fog az új lakatanyá építésébe, továbbá elhalaszthatatlan kötelesség, mert szükség: a városház kibővítése, naponként égetőbbé válik a vízvezeték létesítése, a város kikövezése és a színház megépítése ha ugyan ez utóbbiból (gúny nélkül, a legnagyobb komolysággal legyen mondva) még e százdabban lesz valami, amiben — a viszonyokat látva és ismerve — szabadon kételkednünk.

Ily építkezések és szükséges alkottások előtt állván városunk, nem habozunk kinyilatkoztatni, hogy mi a kir. táblai palota megépítését nem látjuk oly könnyen és gyorsan kivihetőnek akár a pénz, akár az idő szempontjából.

De szerintünk egy új kir. táblai

palota építése nem is szükséges. Itt van a jogakademi épülete. Mintha egyenesen a tábla számára építették volna. Hatalmas méretei örök időre szánvák. A vele kapcsolatban lévő templom megadja belső méltóságát és egyuttal külső díszét. A boltozatos nagy csarnokok a legpompásabb illéstermekül és a legcélszerűbb, legfizmentesebb okirattárukat használhatók, melyek a legfikkasztóbb melegben is hűsen maradnak.

Ez óriás, kétemeletes épület ma teljesen kihasználatlanul háver. A jogakadémia számára nem kell belőle több, mint 4 tanterem, 1 díszterem, az igazgatói és 1 tanári szoba. Ez lévén a jogakadémia térszüksége, az bátran átvihető volna a szintén lyceumi alapot képező püspöki könyvtárba, mi által az a cél is elérhető lenne, hogy a lyceumi könyvtár egyesítettnek a gazdag püspöki könyvtárral, mi mindkét intézetnek csak előnyére szolgálhatna. Ezzel együtt a püspöki tanítóképződe elhelyezése sem okozhatna elhárlatlan nehézséget.

Félreértések elkerülése végett szükségesnek tartjuk hangsúlyozni, hogy a város által a lyceum-épületért fizetendő bérösszeget csupán és kizárólag — a nagy Szepessy alapítványának megfelelőleg — a jogakadémia céljaira szabadna fordítani. Így fordítható volna k e z d e t b e n a joglyceumi tanári kar nyugdíj alapja fejletésére, gyarapítására: k é s b b, ha e nyugdíj-alap már elegendő nagy lenne, fordítható volna akár a könyvtár szaporítására akár tanulmányi alapra a tanárok számára, akár ösztöndíjakul joghallgatók számára vagy egyéb ilyenemű célokra.

Az általunk itt megpendített eszme megvalósítása egyenlően gazdaságos és gyümölcsöző volna úgy a városra, mint a lyceumi alapra és midőn még megjegyezzük, hogy azt egyedül a város érdekei iránt való buzgóság mondatta velünk tollba, ajánljuk ez eszmét az illetékes körök figyelmébe. Feiler Mihály.

Lajos napja és még valami a függetlenségi pártban.

Lajos napján a függetlenségi párt egy nagy ünnepélyt akart rendezni — főleg Budapesten, hogy demonstrálja, mily rengeteg nagy az a közvélemény, mely szerintök még most is Kossuth Lajosban látja Magyarországot jövőjének apostolát, hogy kitűnjék, miszerint csak Kossuth Lajos az, mely mögött a magyar közvélemény sorakozik. Egy helybéli lap felkeltésében meg éppen odáig emelkedett, hogy Szent-István ünnepét elhomályosító jellegűnek hirdette a budapesti Lajos napot.

És mi lett a vége? A szó szoros értelmében a rendezőkre visszaeső fölsülés, melyet az a tisztelőre méltó aggastyán, ki ott a Pó

partján remete életet él, valóban nem érdemelt meg. Ha nem Kossuth Lajosról, a 48 ki korszakban halhatatlan érdemeket szerzett férfitől, hanem mondjuk egy Verhovay vagy Polonyiról volna szó, ha Kossuth Lajos életkorának évszámaival dicsekednénk, még akkor sem volna szabad ilyen neveltséges játékot fűzni nevökkel.

Kossuth Lajos nevével szemben pedig így eljárni, valóban szégyen azon politikai szélhámosokra nézve, kik ilyen komédiát tiszteletre méltó nevével űzni nem áttalának.

100, vagy talán 1000-tagu bizottságokat is választanak, a párt legjelesebb szónokait ünnepi szónokokul kijelölik és Lajos napján nincsen, a ki egy beszédet mondjon a club helyiségében egyetlenegy függetlenségi párti képviselő sincsen, ki az éljenező tömeget fogadná és egyetlenegy függetlenségi képviselő sincsen, a ki a menet élére állana, vagy egyáltalában a népet vezetné. Az egyedüli Hentaller, mint szintén Lajos ünnepelti Kossuth és a maga névnapját — Kossuth és a függetlenségi párt legnagyobb dicsőségére. Nem szép komédia ez?

Már most kérdezzük, ki tiszteli jobban Kossuthot, mi-e, kik a múltban a democratia és a liberalismus körül szerzett érdemeit hálásan elismerjük, de azontul kijelentjük, hogy sem jelene, sem jövője Kossuthnak Magyarországon a mi elveink szerint nem lehet, mert az ország békéjével és a dynastia, meg a nemzet között levő harmonia áldásos tényeivel ellenkezik, — vagy pedig azok, kik önző céljaikra, szereplési viselkedésből reklam gyanánt használják fel Kossuth nevéét és nem áttalják neveltségére súlyoszeneti eszméit, sőt, ha kell, hazudni is ezen jól jövedelmező cégér alatt?

És ez utóbbi: a Kossuth neve alatti hazudozás az, melyre annyiszor, a hányszor teszük, visszatérni szükséges.

Akár hogyan magyarázzák a függetlenségi Kossuth Lajoshoz való viszonyukat, az mint őszinte, tisztességes politikai elv nem domborodhatik ki sohasem.

Mert a függetlenségi párt vagy azonosítja elveit Kossuth elveivel, ez esetben hazudik akkor, a mikor a koronázott magyar király és dynastia iránti loyálisról beszél, vagy nem azonosítja magát Kossuth elveivel, hanem éppen ezekkel teljesen ellentétes loyális pártot képez, ez esetben hazudik akkor, mikor Kossuth nevével és elveivel politikát űz.

Ha loyális párt, akkor felejtene kell Kossuthot, reá nézve nem szabad léteznie Kossuthnak, mint actualis politikai tényezőnek, mert „tekints ide, tekints oda“-féle politikát csinálni minden körülmények között, de különösen a mostani válságos európai politikai viszonyok között, nem tisztességes hivatás.

Ha pedig igazi Kossuth párt, akkor jelentse ki urbi et orbi; próbálja meg például Simonffy vagy bármely más függetlenségi párti országgyűlési képviselő, választó kerületében kijelenteni, hogy ő nem ismeri el a dynastiát — a mint Kossuth nem ismeri el — Magyarországi dynastiájának, s nem ismeri el a jelenleg alkotmány szerint uralkodó magyar királyt — a mint Kossuth nem ismeri el — Magyarországi királyának, és meg vagyunk róla győződve, hogy sietségében cipőtalp nélkül fog Pécsre a királyi törvényes hatóságok segélye iránt esedezendő érkezni.

A fő, függetlenségi pártvezér urak, valamely párt vezetésében: az őszinteség.

Vagy királypártiak, vagy a mint önöknek jobban tetszik: német-magyar pártiak, de ez

esetben Kossuthat, mint actualis politikai tényezővel nem szabad semmi közüknek lenni, — vagy Kossuthpártiak, de az esetben nem lehet semmi közük a magyar királylyal.

Tessék választani és a választást nyiltn, őszintén, utógondolat nélkül nyilvánítani és választóknak is megmagyarázni!!!
Politikus.

Dalmát törekvések.

Dalmácia tartománygyűlésének horvát többsége a Horvát-Szlavonországhoz való csatoltatást követeli. Dalmáciában a horvát pártot az olaszok rovására a mostani Taaffe kormány növelte nagyra. A hatalom rendelkezésére álló minden törvényes és minden törvénytelen eszközt alkalmazott az olasz képviselőfeljöltek megbuktatására. Most a Taaffe által dédelgetett párt az Ausztriától való elszakadást vette fel programjába. A dalmáciai horvát párt programja a következőleg hangzik:

1. A horvát nemzeti klub a horvát államjog alapján rendíthetetlenül ragaszkodik Horvátország integritásához. Ennélfogva Dalmáciának Horvát Szlavonországgal mielőbb egyesítésére törekszik és azt kívánja, hogy a horvát királyságnak minden régi privilegiuma visszaadassék.

2. A horvát államjog védelme alatt horvátok és szerbek egyenlő jogokat élveznek, a mint hogy egy nemzetet is képeznek, melyen kívül Dalmáciában más nemzetiség el nem ismeretik.

3. A horvát nemzeti klub kötelességének tartja minden alkalmas időben azt a követelményt hangoztatni, hogy legkegyelmesebb királyunk a nemzeti történelmi jogok alapján, melyeket királyi szavával megerősített, Dalmáciát Horvát-Szlavonországgal egyesítse és a horvát királyságnak minden privilegiumát visszaadja. Míg ez meg nem történik, és hogy a nemzet ez eseményre jobban elkészülhessen, e mellett pedig az egyesülés útja egyengetessék, a horvát nemzeti klub minden törvényesen megengedett eszközzel oda fog hatni, hogy a horvát nemzeti öndatoltatást erősítse, Dalmáciában valamennyi iskolát horvátul tessen és a tartományt az olaszoktól és németektől megszabadítsa.

4. A horvát nemzeti klub az ószláv liturgiát mindkét (a katolikus és görög nemegyesült) egyház számára mint nemzeti és kulturailag közös vívmányt kieszközölni és védelmi törekszik.

5. A horvát nemzeti klub iparkodik fog a dalmát kikötők kapcsolatát vasutak építése által Boszniával, mint Dalmácia természetes hátvédével, eszközölni.

E programot a dalmát tartománygyűlés 43 tagja közül 24 írta alá. Hiányzik az aláírók közül a hat olasz képviselő, a hét szerb képviselő, a virilisták, a kath érsek és a zárai görög nem egyesült püspök, a tartományi főnök és a horvát párt három tagjának aláírása.

E programból vizsgáljuk, hogy e dalmát törekvések tulajdonképpen nagy-horvát törekvések és így nem csodálható, ha e keményfejú, de mégis lágyvelelű urak nem csak hogy a Dalmáciában élő tekintélyes számú olaszokat és németeket egy tollvonással megfosztják a létezés jogától, de még Magyarországról sem akarnak semmit tudni. Vagy csak úgy tetteik magukat, hogy nem tudnak rólnuk semmit? Bármint legyen is, az ultrahorvát dalmát urak nekik mindenkor elég jókor fogják még érezni, hogy igenis, mi magyarok is vagyunk még a világban. Dalmátország visszacsatolásával igenis tartozik a magyar király, de nem Horvátországnak, hanem Magyarországnak és e visszacsatolást ki is eszközölhetik, de nem a dalmátok, sem a horvátok, hanem egyedül Magyarország. Mire Dalmácia visszacsatolatik Magyarországhoz, addig szükséges: 1) hogy a mai dalmát többség egy okosabbnak és becsületesebbnek adjon helyet; 2) hogy a magyar gyor képes legyen a horvátba ojtott dalmátot megszívlelni. Ma napság — szeretjük őket, de nem kérünk belőlük.

Fürdői level.

Tátra-Füred, 1859. 24/VIII.

Szerkesztő úr!

A hajnali 5 óra fölébresszett bennünket. A mint első tekintetem a kitárt ablakokra tévedt, megjedtem; a mennyből sötét palástjával fenyegetőzött s a Kárpátok aljában kódós pára kanyargott.

Mi ez? cserbe akar bennünket hagyni az idő? hetek óta készülünk már a nagy kirándu-

láshoz és most, midőn célunkhoz közel érezzük magunkat, a sötét felhő-rojtok mögül az ég kék-jének egyetlen atomja sem mutatkozik.

De azért nem lesz eső! így biztattuk mi egymást. A kocsit csakhamar előrobortt és akarva nem akarva, neki vágattunk a bizonytalanságnak.

Szellő se lebbent, az arany kalászkok mozdulatlanul álltak a dombos réteken; az gondalmat keltő nyugalom uralt mindent és mi még is csak szép időt reméltünk.

Ilyen az ember! jó eleve felhőkkel jelenti be magát a zivatart, hogy készületlenül ne találjon és mi napusárra vágyunk, derűt remélünk akkor is.

Alig kerülünk el az ismert tájak mellől, melyen szemünk csak újra elrészegülve csüngött, midőn elkezd néhez sírását a felhő. Sokáig tartoztatta már és most is csak egyes nagy cseppek hullottak alá lvcukat vájva a porban. Kifeszítettük ernyőinket. De a mind sürűbbé vált cseppek ellen már alig leheté védekezni.

A kocsit tetejét be kellett húzni és udvarias tót kocsisunk — telve ózonnal — löpökörtört borított fejünk fölé. E pokroccal aztán beborult szemünk előtt a láthatár.

De ha a vad elemek ellenünk szegődnek, van-e földi hatalom, mely gítat vessen garázdálkodásuknak?

A vízözönelőtti pokróc idővájta nyilvánain utját találta hozának az eső és rövid idő múlva nem épen kívánatos hideg fűrdőben tudtuk magunkat.

A rossz üléstől összeörve, kellemetlenül érintve a tönkre ment ruhák miatt, rosszkedvűen érkezünk Tátrafüredre, a hol már a derengő napugár fogadott bennünket.

Csak hogy jó időben érkezünk meg! Első dolgunk volt kórsétát tenni a fürdő utjain.

Nem mondhatom, hogy Tátrafüred kellemes benyomásait szaporította volna. Lehet, hogy öreg „slovák“-unk pokróca elrabolta szemünk elől a legszebbt: a bevonuláskor előtűnő fűrdő látképeknek szemléltetését, lehet az is, hogy mint az egyszeri paraszt, kérdezte: hogy tetszik neki a főváros? azt felelte: a nagy házaknál nem láthatott semmit, engem is zavartá tett a sok épület, nyárilak, mind oly dolgok, mik a vadregényes felé hajló kedélyemet nem bírták lekötöni.

Bűjút az ég kiserita bár, de az égbolt tarka volt még fekete felhő-farkasaitól, melyek egymásra rohanva összegomolyodtak és úgy hente-regtek a végtelen térben — tehát nem mertünk nagyobb kirándulásra vállalkozni és úrszólólván eltérferegtük a délelőttől s midőn megkondukt a déli harangszó, más foglalkozás hiányában neki ültünk az evésnek és elfogyasztottuk a borstól ment és mégis nagyon borsos étkeket.

Ebéd után egy vezető biztátságra — ki a jó idő következettsége felől jót állott, neki indultunk az erdőnek, hogy a vidék egyik legszebb pontjához a „tarpataki völgybe“ ránduljunk.

Nagyon meleg volt. Az ut bár elég rendezett és fenyves erdőközön át kanyarog fölfele, mégis nagyon fázasztó volt, mert sietségünkben akadályozott az igazán letűző nap.

Csaknem orunk előtt az ő Kárpátok hegycsoportja; azt hittük pár pillanat alatt a nagyszalóki csúcsot is elérhetnők, pedig minő csalódás! a legserényebb léptekkel is csak hosszú nyekded után érthettük el a hegy magasán levő sziklaid galogutát, hol a nem messze levő völgyből úde levegő tört után felénk.

Csak egy pillanat és ime megnyílt előttünk a gyönyörű kilátás a tarpataki völgybe.

Megálltam egy percre. Nem tudtam felküzdeni az egész válomat átrezgő ideges felindulást, a mint e csodás változat elem tárult.

Mint apostrophálva a sötét gondolat, tünt fel jobból árnyékba borulva egy sűrű fenőkkel borított hegycsúcs s a mellett büszkén kimagaslott a lomnici csúcs, a nap sugárkoszorujától megvilágítva.

A természet igazán ékes köntöst adott reá selyem mohából, szürke s ametyst-színű csikkokkal.

A rojtos fellegek pirosra kigyulva, egész hegycsoportot képeztek a távolabb eső bérceken, melyek lábainál a legszebb tájképek egész gyöngy-sora húzódik zsendülő vetéstől peremezve.

Szédítő magasból tekintek alá.

A völgy aprónak tetsző ezer karácsonyfáin átlebbent a langyos áramlat; lassu lengéssel

meghibálta a tuskós lombozatot, melyen ott ragyogtak még a sugarban az esőből visszamaradt gyémántcseppek.

Édes, illatos lehelletét a fenyőnek a szellő ölbe kapta, hordta magával és hozta felém.

Egyfelől a sűrű bozotok között ezüst barázda húzódott. Balról meg a baragos zöld lombok közül kidagadni látszék egy fehér sáv, a távoli vízész.

Oda, oda vágyódtam az én sóvár lelkem! Beszélőittek a rózsasziú menházba, mely a sötét fenyves környezetből mint fűdén viritó rózsá emelkedett ki.

Csak pár percig pihentem ott és aztán edőbb vonszolt a vágy az újság ingerével esalogatva.

Közelebb jártam az éghez. S mégis, ha szemem fölfele tévedett, szűlőit magasban is tujá élet mindenütt.

Később kavicsos uton kanyarodtunk lefelé. Egész oldalakat képezett a temérdek szikla. Ugy élném! mintha csak sírkövei lennének az e helyre fűződő számtalan emlékeknek.

Milyen érzés fogott el!

Van-e a természet szavánál bővösebb, andalítóbb szózat? annak hallatára elalszik a lélek fájdalma, megáll a gondolat, csak az érzés emelkedik egy titkoszűz, néma ösztönnek engedve, mely azt sugja: hogy igen is van, a ki reánk gondol, a ki nem hagy bennünket nyomorultul elveszni.

A vízész, mint a fergeteg zúgása, mindig közelebb hallatszott már, a crescendo-ból a fortissimóba csapva át.

Előre törttem.

Agak-bogak váltak el karjaim nyomására. S végre ott voltam, a hova szívem egész hevével úgy vágyódtam!

Megrendültem!

Mintha fölhevült agyam álomjátéka lett volna a nagyszerű egész, melyet a vízész látványa nyújtott.

Bömbölő morajjal tört ki a magasból nagy szikla-tömbök mögül a hónál fehérebb, vastag vízszugár.

Mint mikor a szenvedélyes ember fájó érzeit vak önkény tartja fogva és az hosszu vívdás után nem tartóztatva magát, fölvaltva hangos zokogásban és örült kacagásban tör ki, úgy rohant elő itt a sziklák kebeléből a tajték, zsongva, pöfögve, zúgva, nem tűrve akadályt útjában.

Az első kő, mely gátat vetett neki, csak fokozni látszék dühét.

Mint mikor valaki teljes erővel üvegednyit csap a földhöz, porzotta fel a gyönygharmat. Ez pillanat alatt ismét összegyűlt, s rohant az árral — mint a főenyű kincsével — egy sziklából kivájt medencébe, hol az egymást sókoló habok csodás gyorsasággal a szivárvány színét kapkodták magokra. Aztán „isten bozód” nélkül tovább pörögtek és erős hullámzással lacesapva egy harantosan kiemelkedő szirtre, ott mint jég fődok simulnak annak merev oldalához: körben szaladva, ismét tovább zuhanva egy már reájok leő őriási sziklára, melyen szerteporlottak millió parányban, de csakhamar összegyűlve egy kis patakka válnak, a szelid vizükörben az ég kék színét lefestve.

De nem sokáig tartott a pihenés.

Mint a megtért, kit az alkalom ujra bünyösé tett, ki nem nem számítható gyorsasággal zúgva, morogva, paskolva rohantak tovább és tüntek el a páratelt völgybe.

A gyenge karfára támaszkodva, tágra nyitott szemekkel néztem a játékot.

Csend, homály vett körül, fölöttem a nyugodtan mosolygó égboltozat: de alattam a völgyben gyönyörű volt az és rettenetes!

A gyenge deszkázat, mely a vízész fölött állt, egy kicsit megingott.

Osszereztemem. Minő élet, virulás! És olyan közel a halál.

Talán félsz? szólalt meg egy hang bensemben.

Hát az élet, mely csak nyomorúságainkat szaporítja, érdemes-e arra, hogy még félünk is?

Körülnéztem. Azt hittem: tanuk nélkül vagyok; s íme a felzúdult hullámjatekot nem egymagam szemléltem.

A vízész körül mint merev örök állottak a karsu, szálás fenyőfák.

Alattok a laposan kúszó növények tövéből előrehajlott a lilaszín gyűszűvirág, melyet a szerelmes zephir csókja jászva rezgettetett.

A hamvaszöld fűtenger egyes kimagasló selyemzala egy előrehajlott, hogy csaknem érinthe felzuduló ár.

Figyelni látszék minden nehogy elmulasszon valamit az érdekes ingven panorámából.

Őrült reppent a lelkem, éledett, ujjalt! Bár a természet szent titkai behatolni nem bír értelmem de fölébredt bennem az eszma, mely ha kifejezésre nem jut, de valóm átérzi s ez is boldogság, ha minijárt csak pillanatnyi is.

A halvány szürkület az egész tájra ködfátyolt borított: Alkonyatra hajlott az idő, el kellett válnom a szép látványtól.

Lassan mentem, százszor is vissza-vissza fordultam, hogy valamit még ellessék a gyönyörűségéből.

A lombok mind sűrűbben hajoltak össze, minél messzebbre jutottam, köllányak húzódtak le a tülevelek közé s a mint nőtt a távolság közöttünk, fokozatosan törpült el az egész, s csakhamar miutegy varázslásra, össz-csapódott mögöttem a homály.

Zsanka.

HIREK.

Lajos napján barátságos társas lakomára gyűltek össze a Scholtz-féle söresornokba városunk polgáraitól mintegy 100-an jobbjára budai kölvárosi függetlenségi párti választók. kikhez S i m o n f a y János és N a g y Ferenc országgyűlési képviselők, dr Kossuthy Ignác jogtanár, Körösztos Imre építész, a pécsi hírlapírók stb. csatlakoztak. Az első pohárköszöntőt S i m o n f a y János mondotta, hosszasanban fejtegetve Kossuth hazafis érdemeit és bizonyítgatva, hogy Kossuth nem dynastia ellenes és hogy Kossuth és a függetlenségi párt között különbség eltérés nincsen. Utána N a g y Ferenc szintén Kossuthot éllette, P a p p József szintén Kossuthot, majd a lakomán jelenlevő 2 országgyűlési képviselőt, S i m o n f a y a banket rendezőt: P a p p József és Grauman urakat. V á r a d y Ferenc élénk, szellemes, sikerült beszédben Kossuthnak, mint hírlapírónak elévélhetetlen érdemeit fejtegette, mi nagy hatást keltett. Feiler Mihály a párt-közdelmekről és most is meglevő két nagy történeti pátról szólv, kimutatta, hogy ha nem az elfogult pártírókat, hanem a történet tanuságait nézzük, azt látjuk, hogy Magyarországon mind-egyik párt egyenlően szerette és szereti hazáját, és annak ügyét, ha diadalra jutott, előre vitte. Éllette a függetlenségi párt élteit, melyek lényegökben minden magyar szívében megvannak. Végül Várady Ferencet köszöntötte töl. A kedélyes lakoma késő éjjel ért véget.

Hymen. János Engel Gyula nagybirtokos, az „Engel Adolf és fia” cég derék tagja szeptember 8-án d. e. 11^{1/2} órákor vezet ioltárhoz Budapestben a dobányutcai izr. templomban F e r s t Lenke k. a-t, Füst Jakab budapesti szeszgyáros leányát. A rokonné és nagyszámú ismerősök, tisztelők üdvözléseinél csatlakoztak a miénket is. — W e i s z Mór pozsegei birtokos szeptember 8-án d. e. 12 órákor vezet ioltárhoz Pécsen L a n g Herman kereskedő leányát: H e l é n k. a-t. — R u d i c h Károly bankár Radutzban eljegyezte G l a s s Herman bizonyos leányát: I l k a k. a-t. — J u s t u s Miksa, a Justus Izidor és Miksa nagy borkereskedő cég társlajdonosa eljegyezte N. Kanizsán R o s e n b e r g Izsáknél lányát: A d é l k. a-t.

Letört lilium. Sirjatok virágok. Egy pályatársatokkal kevesebb van a földön. Szép és tiszta volt, mint ti, szerettek, gondlál apolták, mint titeket, környezetetek örömtől, boldogságot okozott, mint ti, keble telve volt édes sejtélemmel, anyagi vonzódással, liliumtisztaságu álmodozással, mint a titeket; de nem; ő különb volt nálatok, mert ti mindenkire mosolyogtok, kelyhetek mindenki előtt kitarjátok, de az ő álmai csak egy körül szövedtek, ő csak egy kebelén akart virulni. . . . De a halál durva kezű kertesze irigylet és szép viragot halandótól és kérelhetetlenül letépte őt, hogy nra jéghideg keblére tűzze. . . Sirjatok virágok! Szép pályatársatok néces többé! Az őd szimok becsukódtak, az édes sejtélem, a liliumtisztaságu álmai megdermedtek a jéghideg koblen. Hiába melengettek forró csókokkal, égető könnyekkel: a letört lilium nem ébredt föl többé. Kedden d. u. 4 órákor adottt azt az örök en, észetnek A

koporsón és a nagyszámú koszorúkon ez a név állott: S t e r n Z s e l l a. Meghalt 26-én este 11 órákor, 20 ik évében typhusban. Egyike volt Pécs legszebb hölgyeinek. A temetési szertartás a közönség őriási részvétele mellett ment végbe Áldás emlékezetén.

Adomány a bosnyák kispapoknak. Dr Du l a n s z k y Nándor megyés püspök ő excellenciája, ki már eddig is számos jelét adá szeretetének, az ő atyai gondjaira bizott bosnita papnevél intézet íránt, legujjában ismét fényes bizonyítékát nyújtá kegyességének, ezen intézet könyvtárát 100 frt értékű 25 nagy kötetből álló igen bőszes négy művel ajándékozván meg.

A kaposvári törvényszék új elnöke: D o r n e r Zoltán hivatalát már előglaltta; az ügyvédi kar szombaton tiszteltette nála, élőkön ifj. C s o r b a Etlével, este pedig tiszteltetére fényes banket rendeztek a Koronában.

Tanító-választás. A mohácsi kölvárosi iskola segédtanítójává az egyedül pályázó V i d á k o v i t s Katalin választott meg.

Egyházi zene. A reáliskolai növendékek ünnepélyes „Veni Sancte”-ja holnap, vasárnap reggel 7 órákor fog az irgalmsrendűek templomában megtartatni, mely alkalommal Hoff-r K. karnagy vezetés alatt Kämper J. ünepi miséje, továbbá a „Graduale” Wachauer K-től és az „Offertorium” Rotter S.-től erősített zenekarral kerülnek előadásra.

Lelkészválasztás. A bulkasi ág hitv. egyházközség aug. 20-án Kottler Ottó magyartanbolyi ev. lelkész választotta meg 261 szavazattal. Ellenjelöltje Spangyel József 35 szavazatot kapott.

A volt szegszádi törvényszéki elnök: Siebenfreund Béla, ki Trencsúba helyeztetett át, itt f. hó 19-én foglalta el hivatalát.

A szakályi r. kath. új iskola az új tanév kezdetével adatk át a közhasznúlatnak. Az új iskola 4000 fruba került.

Végtárgyalás egy körjegyző ellen. Szombathelyi József németbolyi jegyző ügyében a kir. tszék augusztus hó 28-án tartott végtárgyaláskor felmentette a jegyzőt, ellenben megtámadóját: Gut Adámot, ki a jegyzőt saját irodájában megtámadta, fogtoggatta és megverte, könnyű testi sértés vétségéért egy havi fogház. 30 frt pénzbüntetés és az eljárás költségei velsésében marasztalta. Gut Adám felebbezett, az ügyészség is terhére. Az ügy abból eredt, hogy Gut Adám, ki több éven át községi bíró volt, főbírói titulum dacára otthon nyomatott, a jegyző által feljelentetett, meg is bírságotlalt és midőn a bírság rajta végrehajtás útján megvétetett, bosszuját kitöltendő, a jegyzőt saját irodájában megtámadta, gyalázó kifejezésekkel illette, még a tettlegességétől se riadt vissza. De megérdemelt büntetését vette is. Az egészben csak az egy szomorú tény fordult elő, hogy Gut is a viaskodásból eredt könnyű testi sértés miatt panaszt emelt, a törvényszék az ügyési indítványnyal szemben a jegyzőt is vád alá helyezte és annak folytán február 6-tól állásától felfüggesztve van. Szomorú tény, hogy midőn a közhivatalnok köteleességét teljesíti, ügyési vádindítvány ellenére is vád alá helyeztetik és állásától felfüggesztetik. Az ily felfüggesztésekkel nagyon csinján kellene eljárni, mert aztán a brutális elemekkel szemben a közhivatalnok visszaradi kötelesege teljesítésétől. De a vád alá helyezési határozat jogerős sem volt, a közigazgatási bizottság mégis a felfüggesztést rendelte el; tudóban szemint, hogy eshetik az meg. Valóban szerint erről fölvilágosítottatott a közigazgatási bizottság. Kérdés: ki teríti meg a jegyző kárát, hogy ő hűg felfüggesztve volt, nem is szólv a meg-hurcoltatás és megálátatásról. A közigazgatási bizottság az ily felfüggesztéseket csak akkor rendelhetné el, ha értesítetett, mikép a vádhatározat jogerős, de a tszéknek sem kellene az ily határozatot jogerőre emelkedése előtt a bizottsághoz áttenni. Valakit meghurcolni, kárt okozni könnyű, de midőn a megtérítésről van szó, akkor mindenki inossa a kezét. Hiszünk, a jövőben ily dolgok sem a tszék, sem pedig a közigazgatási bizottságnál elő nem fognak fordulni.

Végtárgyalás. K e p e s Kálmán jónévű kereskedő Széchenyi tőren levő női divat és fehérnemű raktárát üzlethelyiség változtatás miatt a beszerzési áron alul kúrsítja. Felhívjuk tehát a bevásárolni szándékosok közönségét: Képes urnak lapunk mai számához csatolt mellékletére.

Kinevezés. A mohácsi kir. jbrósághoz Kugler Nethán ottani jbrósági díjok, a pécsi törvényszékhez, Kornis Dezso székfőbíróvári törvényszéki díjok irnokkák nevezettek ki.

Zászlószentelés. Kaptuk a következő sorokat: A Bocskári Svastics Gyula ur védnöksége alatt álló „Nagykanizsai hadastya egyet” Kálivoda Jánosné úrhölgy keresztanyasága mellett, f. évi szeptember hó 22-én fogja zászlószentelési ünnepélyt megtartani N. Kanizsán. Ez ünnepélyre az érdekeltek becses figyelmét felkéri a rendezőség.

Ráomlott a part Mohácson Tasy Ferenc és 15 éves unoka öccsége: Ladányi Ferenc mohácsi lakosokra, amint f. hó 19-án a városi téglaház mellett földet ástak. Tasyt kiszabadították még élve, öccsége azonban a szenvedett zúzódások következtében meghalt.

A mohácsi vész évfordulóján a magyar egyházi szónoklatot Svetits Gábor mohácsi belv. képlán mondotta — Ugyan e napon a mohácsi iparosok olvasókörre műkedvelő előadást rendezett az emelendő gyászemlék költségeire. Színe került a „szigetvári vértanúk” Jákaytól. Ez előadással ünnepelte Palasovszky Ödön, a műkedvelő társaság rendezője 50 ik színpadi fölépítést.

Nagy szélvihar volt jégesővel vegyest szombaton Dombóváron, Bonyhádon, úgy különösen Somogy és Baranyamegyék határvonalán, Gödrében, Szt.-Mártonban, Gálósfán, K.-Keresztúron. Ugy a jég, mint a szél nagy károkat tett; különösen sokat szenvedtek a szőlők, melyek érd felében vert le a pusztító elem a tőkéiről. A szürettől megfosztott lakosság — hogy valami vinkó-féléje mégis legyen — a félérett fürtöket úgy szedte össze a barázda aljából. — Pécsi polgárok emlékeznek rá, hogy volt idő, midőn szüret idején kaptuk a jégesőt, mikor is a must az utcákon folyt. Ez alkalommal mi pécsiek csak a hideg szélből kaptunk. Az is elég volt, hogy elvegye a kedvünket.

Dohányzók figyelmébe. A pécsi m. kir. pénzügyigazgatóságtól a következő átiratot vettük: 88. sz. f. n. 89. Tekintetes Feiler Mihály lapszerkesztő urnak Helyben. A m. kir. dohányjövendők központi igazgatóságának tett javaslaton alapján a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium f. é. július hó 31 én 50559. sz. megas rendeletével megengedni méltóztatott, hogy a hosszúra vágott legfinomabb szűzdohánygyártmányok közül a Komárom megyeinek kísérletképen való áruba bocsátása a magyar korona országainak egyéb városában engedélyezett eddigelő dívó módon ismert fogyasztók, különösen pedig tisztviselők részére Pécs városára is kiterjesztessék. Midőn a magas ministerium ezen kedvezményéről értesíteni szerencém van, egyuttal tisztelettel megjegyzem hogy ezen Komárom megyei hosszúra vágott legfinomabb és 500 grammos szelencében levő szűzdohány nálam kapható külön igazolvány (utalvány) alapján, 2 frt lefizetés mellett a helybeli kincstári dohánnyagyárudában beszerezhető. Pécssett, 1889. aug. hó 20. an. Dragonescu.

Jó kortes-fogás. Ne tessék hinni, hogy országgyűlési képviselő-választásról van szó, vagy hogy talán valamely hétszilváfás, nemzeti szittya ivadék kortes virtusa lesz elmondandó. Egyszerűen papot választottak és pedig se igazintú kálomisták, akik mind elvhi hazafiak, se lutheranusok, kik a közvélemény szerint egy kissé értenek a politikához, hanem . . . de hát kik is választanak papot, ha nem mózes hitű atyánkfiai és pedig Kúlán. Ott történt a napokban, hogy a 3 rabbi-jelölt: dr. Sebőch Márk, dr. Kohlbach B. Bertalan és Büchler Márton épenséggel nem tetszett a vidéki választóknak és ezek új pályázat kitűzését követték. Az elnök azonban erre a feje bújhat se mozgatta, hanem elrendelte a szavazást. A vidékiek erre összeugnának és sorakoznak. Szavazatok egy értelemmel: egyik Sekőkre, a másik Kohbachra, egyik is kapott 39, a másik is 39 szavazatot és így az elnök kénytelen volt az új pályázatot kihirdetni. Mondja azután még valaki, hogy a kortes élet csak magyar embernek való. Megselelszik azt az izraeliták is, épen úgy, mint a birtokszerszét. Maholnap mi fogunk tőlük tanulni.

A pajtáság a tiszték közt, már tudni való a rendes és tartalékos tiszték közt sohase volt valami nagy a közös kageregben, amár pedig — mondja a Reichswehr határozati szöveg — a rendes tisztikar valamint a tartalékos tiszték arra vannak hivatva, hogy háboru esetén, mint

egy egységes szervezett tagja egyforma feladatot végezzenek, egyforma kötelességeket teljesítsenek. S ezért már békében is nemcsak kívánatos, hanem egyenesen szükséges, hogy e két csoport közt benső érintkezés legyen. Ennek a szükséges dolognak a helyes felismerése arra bírta a közös hadügyminiszteriumot, hogy rendkívüli rendeletet küldjön a csapatparancsnokságokhoz, melyben felsorolja azokat a módokat, a melyek által ez a közös érintkezés elérhető. Első sorban arra figyelmeztet a hadügyminiszterium, hogy a csapatparancsnokok a védelmi szabályok értelmében bizonyos feltételek mellett megengedhetik, hogy tartalékos tiszték vagy hosszabb időre terjedő tényleges szolgálatra, vagy bizonyos rövidebb tartamú gyakorlatokba való részvételle bevonulhassanak csapatjaikhoz. Azután azt mondja a hadügyminiszterium, hogy a csapatparancsnokok ne csak azon legyenek, hogy jó harcképes tartalékos tiszteket képezzenek, hanem vessenek különös figyelt a pajtáság és az összetartozóság érzésének ápolására is. Erre a célra pedig ne csupán a szolgálóati alkalmakkor iparkodjanak, hanem amennyire csak lehet, vonják a tartalékos tiszteket a csapatokhoz, hivatják meg őket barátságosan katonai ünnepélyekre, valamint barátságos összejöveteleikre, s ilyen alkalmakkor lehetőleg fesztellenül érintkezzenek velök. A közös hadügyminiszterium rendlete így végződik: „A csapatparancsnokok ily módon előszögtik, hogy a tartalékos tiszték kiket őcs. és kir. apostoli felsége a rendes tiszti jogokkal és jelyvényekkel tüntetett ki, érintkezésbe jussanak azokkal a körökkel, a hol komoly e etben fontos hely jut nekik.” — Bizony jó lesz egy kicsit közelebb húzódni a „cibillék”-hez! Nem annyira Pécssett. hol oly derék ezredparancsnok áll a közös hadsereg élén, van erre szükség, hanem — ország-szerte.

Jókai Mór újabb regényeinek Révai testvéreknél megjelenő fizetés kiadásából most kaptuk a 102. és 103. füzeteket, illetve az e vállalatban most folyó és Jókainak legújabb regényét képező: „A lélekidomár”-ból a 26. és 27. füzeteket melyekkel innár ez a regény is véget ért. — Révai testvérekkel együtt mi is büszkén tekinthetünk vissza az e vállalatban megjelent regényekre, mert „A lécsel fehér asszony” e vállalatnak 24 füzetét képezi, „A kis királyok” 26 füzetét — „A három márványfej” 20 füzetet adott. Alig 22 ftrtet téhát Jókainak 18 kötetét képező regényei, — melyek más regény kiadásokkal összehasonlítva, olcsóság tekintetében is páratlanul állanak a magyar könyvpiacra. Magáról „A lélekidomár”-ról kevés most már a mondani valónk. A mit az egyes füzeteknél elmondottunk, azt ismételnünk most is Jókai lángszelleme nyilvánul e regényből is és tolla ennél hatalmasabbat keveset alkotott. Mintha megfíjodott volna kispadhatatlan phantasiája, mintha a 60 as évek Jókaiját olvasnánk e regényben is. Hatalmas eszmék gyönyörű gondolatok, felruházva a legszebb ésséggel, mit egy a munsátló megáldott toll megteremthet. Nem ajánljuk eléggé a — hála istennek — nap nap mellett gyarapodó és magyarul olvasó közönségnek, hogy tömeges pá tollással mozdítsa elő Révai testvérek hazafias törekvését, mert csak a tömeges pártolás biztosíthatja a vállalat fennmaradását, melyenhez hasonlóra magyar könyvkiadó eddigelő vállalkozni sem mert.

A tüdővész új gyógymódja. A párisi orvos kongresszuson a minap Briand tanár előadást tartott a tüdővésznek egy új gyógymódjáról, melyet ő fideszett föl. Eljárása hideg levegővel való drasztikus kezelésben áll. Először négy oly beteg kísérlette meg eljárását, a kirkől már végkép lemondta. Ezeket lassankint hozzászoktatta a külső levegőhöz. Folytosta az ablakokat, később elrendelte, hogy szabadon aludjanak, úgy hogy az almuat télen ágyukat belépte a hó. S ma ezek a betegek meg vannak mentve, míg egy ötödik beteg, a ki nem akarta magát ennek a gyógymódnak alá vetni, utolsó napjait éli E kezelés mellett Briand nagyon kevés gyógyszert használ: 80 centigramm creosot-ot, 8 centigr. mm jodoform-ot és 30 centigramm glicerint. Dr. Briand előadása a kongresszuson nagy feltűnést keltett. Ha a felfedezés atapasnak bizonyul, akkor a tüdőbetegét Nizza, St. Maurice, Mentona stb. helyett talán már nemokára a sarkóvi tájakra fogják küldeni. Különbén rég ismeretes tény, hogy a magas éjszakon nem ismerik a tüdővészit.

A karbolsav ellen. Dr. Billroth bécsi egyetemi tanár egy orvosi közlönyben nyílt óvást közöl a karbolsav vígvázlatlan használása ellen. A tudós doktornak az utóbbi hónapokban több oly beteg volt, kiknek kezén egy eredetileg csekély karcolás, melyre karbolsavat öntöttek, fenedéssé okozott. A nagy közönség abban a téves felfogásban van, hogy mivel a karbolsavat a seb beköntésénél az orvosok használják, tehát a karbolsav a sebre is hasznos, pedig a karbolsav célja nem közvetlenül a seb gyógyítása, hanem a kötszzer fertőtlenítése; különben is a karbolsav használása, még az orvos kezében is napról-napra kisebb térre szorul. Dr. Billroth a frissen ejtett kisebb sebekre inkább az olom-ecetet (Goulard víz) ajánlja.

Vegyes hírek Scoss a Dezso torontalmegyei tanfelügyelő-helyettes nőül vette Mikosovits József zentai ügyvéd leánját: Mariakát. — Dr. Lovász Márton zombori tb. Árvaszéki főnök, tartalékos hadnagy ma vezető oltárhoz Schaffner Angéla k. a. t. — Holics Gyula, a kegyesrendiek somogymegyei gazdaságában gazdatiszt, a napokban ünnepelte Várongon 50 éves jubileumát. — Spett Vince ügyvéd neje: született szigetzi Razgha Gizella, meghalt Balaton-Füzeden 37-ik évében. — Paik Jánosné született Bereczk Józsefa meghalt Görgetegen, 67 ik évében. — Somogyi Mihály sümegi kir. jbr. Veszprémben törvényészki bíró minőségben áthelyeztetett. — Sós Mihály csornapremontrei rendű kanonok a keszthelyi gazd. akademia egyik legrégibb tanára 30 évi tanfoklás után nyugalmra vonult — Vas zary Béla polg. isk. tanár 21-én vezette oltárhoz Szegszárdon Csukly Etelkát. — Veiner Ignác dombóvári lakós eljegyezte Fahrman Jankát. t. Mucsiban.

Gabona-árak.

Hivatalosan feljegyeztek Pécs szab. királyi város 1889. évi augusztus hó 21-én tartott heti vásárán

Table with 4 columns: Item (Buza, Kétszeres, Rozs, Árpa, Zab, Bükköny, Repce, Kukorica, Szén, Szalma), Unit (fő, távaszi, uj.), and Price (frt, kr.).

A pécsi sertészilvalda heti jelentése. Sertés állomány: 406 db kóvér, 918 db félkóvér, 944 db sovány, 450 db süldő sertés. — A rak: kóvér válogatott minőség szerint 45-48 kr. kilogrammonként, páronkénti 45 kilogramm élet leszámitással; süldők 34-36 kr. kilogrammonként elősúlyban. — Kukorica 5 forint 60 kr. m.-m. — Árpa 6 fit 50 kr m.-m. — Darálás 40 kr. m.-m.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Hídvég. Arra a száma elkésve érkezett Kolónben is nincs benne semmi lendület, hanem annál több laposság és próza Talán egy másik jobban beválik?

H. J. Az ily rémes poemák nem a mai korszakba valók. Mi legalább nem tartjuk megengedhetőnek, hogy olvasóink háta végig borozdék bele. Ez ugyan csak egyeni izestünk, de lapunknál is ányadó.

Kiváncsi. Az észeki kirándulást nem „a pécsi hírlapírók”, hanem Hakschi Lajos, Leakei Lajos és Várdy Ferenc pécsi hírlapírók rendezik. Lapunk szerkesztője a rendezésben ne veszt részt, mert annak nem szolítottat föl, de még ha föl szolítottat volna is, elfoglaltsága visszatartotta volna. A kirándulás eszméjét azotban lapunk szerkesztője is helyesli és annak a legteljesebb sikert kívánja.

Feiler szerkesztő és lap tulajdonos: FEILER MIHALY.

Schwarze Seidenstoffe von 60 fr. bis fl. 11.65 p. Meter — glatt und gemuffert (circa 180 verth. Cent.) Farbige Seidenstoffe von 60 fr. bis fl. 7.65 p. Meter — glatt und gemuffert (ca 2500 verth. Farben und Dessins — verfertigt roben- und gefärbt das Fabrik-Depot G. Henneberg (R. u. S.-Post) Zürich. Mutter umgehend. Briefe toffen 10 fr. Porto.

Valódi

gyógyászati Malaga-Sekt

a kloster-uburgi cs. k. vegyész-állomás vegyelemzése szerint

Igen jó valódi malaga

mint kitünő erősítő szer ajánlható gyengekedőknek, betegeknek, lábadozóknak, gyermekeknek, stb. vérszegénység és gyomorbajok ellen kitünő hatással bír. $\frac{1}{2}$ és $\frac{1}{4}$ eredeti üvegekben és

VINADOR

SPANYOL BOR-NAGY KERESKEDÉSNEK.

Bécsben, Hamburgban,

törvényesen bejegyzett védjegy alatt.

Erdei árakon 250 és 130 frt.

Gyógyászati Malaga természetes Carta blanche $\frac{1}{2}$ palack 2 frt. — $\frac{1}{4}$ palack 1,10 frt.

Továbbá különféle kitünő külföldi borok eredeti palackokban és eredeti árakon pohár számára is kapható Pécsen Szalasi Alajos úrnál „Európa kávéházában.” továbbá Benzenleithner Sandor és Muhr Henrik cukrászdájában.

Kérjük figyelemmel lenni a „Vinador” jegyre, valamint a törvényes védjegyre, mert csak így lehet a feltétlen valódiságért és jóságért kezkeskedni.

A soula-i apátság (Franciaország) Dom Maguelonne prior Főtisztelendő Benedek-rendi atyái

fogvize, fogpora és fogpasztája.

2 aranyérem: Brüsszel 1850. London 1854.

A legmagasab kitüntetések. Felhaláltatott az 1873. évben Bourasud Péter prio által.

A főtisztelendő benedek-rendi atyák fogvizének használata naponta néhány cseppet vízbe

véve, megakadályozza és gyógyítja a fogak odvaságát melyeknek fehérségét kölcsönöz, a menyében a foghúst erőseíti s teljesen egészségessé változtatja.

„Szolgáltatottunk tehát olvaságunknak, midőn őket ezen régi és praktikus készítményekre figyelmeztetjük melyek a legjobb gyógyszer és a fogfájás ellen egyedül óvszer képezik.”

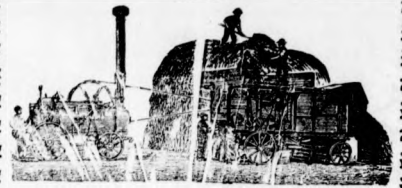
A ház megalapított 1807-ben. Vezérigynök:

SEGUN

106 & 196, rue Croix-de-Segusy Bordeaux. Kapható minden nagyobb illatszerezésnél, gyógyszerárban és fűszerkereskedésben.

Főraktár Pécsen A L T és B Ö H M uraknál

Gazdáknak, malom- és géptulajdonosoknak fontos!

Műlakatosi műlyemet egy gépipítészeti és javító műhelyvel

kibővíttem és elvállalom minden e szakba vágó munkák legpontosabb kivitelét u. m.: gőzgépek, kazánok, mozdonyok, különösen utóbbiak tüzelő szerkezetének javítását vagy átalakítását, vagy mint bár mily géprészeknek helyreállítását szakértő kivitelben jutányos árák mellett

Előírányatokat vagy árjegyzékekkel szívesen szolgálók mély tisztelettel

Kindl Ferencz,
Nepomuk-utca 33. sz.

2556

„Első pécsi temetkezési intézet Kegyelet”

Ó-posta-utca 22-dik szám,

elvállalja a temetkezések rendezését

a tulajdonát képező, francia minta szerint épített díszes legmentes üveg- és nyitott halottas kocsijaiban, itt helyben és vidékre, olcsón és legszebb kivitelben.

Diszes ravatalozások föllállítását minden osztályhoz.

A halottak szállítását minden irányban Raktár érc- és fakoporsókból, szemfedők, sarkoszorok, férfi és női halottas ruhákból. A pontos kivitelért az intézet alulírott tulajdonosai kezkeskednek:

Hoffmann Karoly, Edhoffer Ferencz, Hartl Ferencz, Szigrizt Janos, Kindl Ferencz, Lauber Rez ö.

2052

GINDL ALAJOS, rendező.

EIZER JÁNOS PÉCS.

Keil Alajos-féle

2800

Padlózat-fénymáz

(Glasure)

Bécsből

legkitünőbb mázólo-szer puha padló számára. 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr. 1 kis palack ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő szer kemény padló számára 1 köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

Eizer Jánosnál Pécs.

Megrendelések oly helyekről, hol raktár nincs, Keil Alajos gyári raktárához intézendők: Bécs, IV. Resselgasse 5. Egy 5 kilós csomag ára 6 frt.

Üzlet-megnyitás

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy helyben

tűzifa és fanemű (favillák, taligák stb.)

üzletet nyitottam, valamint egy

faszén-raktárt

nagyban és kicsinyben eladásra készletben tartok.

Minden törekvésem oda fog irányulni, hogy a n. é. közönségnek pontos, lelkiismeretes és jutányos kiszolgálás mellett megelégedését kiérdemljem, és midőn nagybecsű pártfogásért esedezem, vagyok

teljes tisztelettel

2794

STEINER S. M.

Raktár: Indóház-utca 29, a Siklói ország ut sarkán.

Iroda: Siklói ország-ut 20.

Árjegyzéke az „Első Pécsi Cukorkagyar”-nak a zóna-tarifa alapján.

Szabadon tartó	I II III IV V				
	árak kilogrammonként krajczároknak				
Fodormenta, liliputi, nagy industrie, csillag, koszoru, betű, halacska, kávé, sodrony, árpacukor, malata- és málna rudacska	58	54	50	46	44
Dobozokban					
Rocks és Dropsz. jeges pasztilla, málna, citrom rocks, üdítő, csokol. rocks, ziliz, rózsá-rocks, retek, ribizli, succus	60	56	52	48	46
Likörrel töltött					
Málna, dropsz, narancs-szelet	80	75	70	65	62
Kereszt, cipő, üveg, kancsó, öntött figurák	1-	90	80	75	70
Narancshéj cukrozott, giliszta-cukor, oszman rudacska	76	72	68	64	62
Szalón-cukor, mandola, mailandi csokoládé, lővő cukorka	94	90	86	—	—
Habsütemény, karicsónfa-diszítések, giliszta-csiga	1.40	1.35	1.25	1.20	—
Karácsonfa-diszítések 100 dbknt					
Habbaba, galamb, angyal, papucs, kósár, rezzős, bosnyák, kutyák, bárány, majmok, tojás, fiuk, nyulak	100	500	1000	5000	drb
	75	70	65	60	—

Minden itt fel nem sorolt cukorkarék és csokoládék gyárunkban a legjobb minőségben készülnek és mindenkor raktáron vannak. Megrendelések intézendők: **Első Pécsi Cukorkagyar Kizály-utca 6-ik szám.** Megjegyzés: A zónák következően vannak besorolva:

Zónák	I	II	III	IV	V
Mennyiség vételnél kgrban	1	5	25	50	100

ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.

Alakult 1858-ban.

A társaság alapítói:

Gróf Apponyi György	Deák Ferencz	Gróf Desseffy Emil
Báró Eötvös József	Havas József	Báró Jósika Sámuel
Karátsonyi László	Gróf Károlyi György	Kiss Endre
Nádasy István	Báró Sennyey Pál	Somssich Pál
Gróf Széchen Antal	Szögyényi László	Urményi József
Gróf Zichy Ferencz		Gróf Zichy Henrik.

A társaság jelenlegi kormányzó testülete.

A) Választmány:

<i>Gróf Károlyi Gyula, elnök</i>	<i>Gróf Csekonicz Endre, alelnök</i>
<i>Gróf Andrássy Gyula</i>	<i>Báró Nikolits Fédor</i>
<i>Báró Ambrózy Gyula</i>	<i>Báró Radvánszky Géza</i>
<i>Bereznay István</i>	<i>Steiger Gyula</i>
<i>Bittó Kálmán</i>	<i>Gróf Wenckheim Frigyes</i>
<i>Deutsch Sándor</i>	<i>Gróf Zolénski Róbert</i>
<i>Fuchs Rudolf</i>	<i>Gróf Zichy Béa</i>

B) Igazgatóság:

Harkányi Frigyes	Lévay Henrik	Ormody Vilmos
Tornyai Schosberger Zsig.	Ullmann Karoly Pal	Gróf Zichy Nándor.

C) Felügyelő-bizottság:

<i>Gróf Báthfány Géza</i>	<i>Jekelfalussy Lajos</i>	<i>László Zsigmond</i>
<i>Gróf Szapári Gyula</i>	<i>Sztányi Izidor</i>	

1. Teljesen befizetett részvényalaptőke	frt	3000.000 -
2. Társasági tartaléktőke	"	2.302.933,04
3. Tűz- és szállítmányi készpénz-díjtartalék	"	1.848.530,13
<small>a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül</small>		
4. Életbiztosítási díjtartalék	"	13.414.368,10
5. Árfolyamkülönbözeti tartalék	"	300,000 -
		frt 20.865.881,27
Tárczában levő díjváltók s díjkötelezvények	frt	11 667.972,82

A társaság elfogad biztosításokat:

- tűzkár ellen (ha villám által is okozva) épületekre, gyárakra, gépekre, gazdasági- és iparkészületekre, árúkra, butorneműekre, marhaállományra stb.
- szállítmányi károk ellen, vizen, szárazon és vasuton
- jégkarak ellen teljes kártérítéssel, és
- az ember életére, halálesetekre fizetendő tőkék, kiházasítások, évfjradékok stb.

A biztosítási díjak lehető jutányosak, s a fölmerülő károk a leggyorsabban és a legjutányosabban térítettek meg.

Alulírt főügynökség a biztosítási ügyre vonatkozó mindennemű felvilágosítást a legnagyobb készséggel ad és a nála beterjesztendő biztosítások felvételére, átvalására, egy helyben mint vidéken ajánlkozik és midőn ezt a nagy közönség szives figyelmébe ajánlja, egyttal kéri, hogy bizalmával az általa képviselt egyetlen hazai intézethez forduljon.

Feiler Mihály,

az „Első Magyar Ált. Bizt. Társaság Pécs és kerülete főügynöke.

Iroda-helyiség: Király-utcza 8-ik szám.

NEVELÉS-ÉS OKTATÁSÜGYI ÉRTESETŐ.

A „PÉCS” MELLÉKLEPJA.

V. SZÁM

MEGJELENIK HAVONKÉNT EGYSZER.

AUGUSTUS 31-én

Vallásos nevelés és önálló magyar nemzeti népiskola.

— Válassza a „Siklós és Vidéke” szerkesztőjének, lapjának 1889. évi 24. számában közzétett „A siklósvideki r. kath. tanítóegylet közgyűlése” című beszámolóját. —

Nem volt szándékom dolgozatot a nyilvánosság elé bocsátani, nem is ily szándékból írtam. Egy kisebb körű tanító-egyleti gyűlés felolvasási tárgyául írtam; előm lévén egyleti tanítótagtársaim figyelmét a vallásos nevelés fontosságára és a szakismeretnek az önálló magyar nemzeti népiskola megalkotásával a népiskolai nevelőoktatásügy javára leendő kiváló fontosságára terelné. — hogy elmélekedvén, tanítótagtársaim a vezetősikre bízott iskolákban a dolgozatomban kijelölt irányt kövessék, az ott kifejtett elveket vallják és a tanítóság rendelkezésére álló minden eszközzel terjeszték is. S midőn a „Siklós vidéki r. kath. néptanító-egylet” 1889. évi június 11-én megtartott közgyűlésén felolvasott: „Vallásos nevelés és önálló magyar nemzeti népiskola” című dolgozatomat mégis a nyilvánosság elé bocsátom, teszem ezt azon indokból, mivel a „S. és V.” szerkesztője lapjának fent jelzett számában helytelenül bírálta meg, mert bírálata téves felfogásból alapszik, a dolgozat lényegébe be nem hatol: *egy merő felületesség.* Helyreajzításul elég lenne egyszerűen dolgozatomat közölni; ez teljesen megcáfolná a „S. és V.” szerkesztőjének ellenem emelt vádjait és a *merő felületességen alapuló* bírálatot. Azonban, hogy a siker teljesebb legyen, megkísérlem kitételeit sorra-rendre vége nyeseztetni.

„Szolgaiasságot prédikáltam!” — írja a „S. és V.” szerkesztője Az iskolai nevelést vallásos alapra kívánom fektetni; mert valamint a hajdan-korban „a keresztény nevelés körülre és szoros összeköttetésben fejlődött a vallással oly annyira, hogy ha a vallásba tévnanok vagy javítások vegyültek, az szerint tévedett, vagy javult a nevelés is: — írja Molnár neveléstörténetében — úgy szükséges, hogy ezen összeköttetés örök időre fennmaradjon, mert csak vallásos alapra épített nevelés az egyedül fűzőítő nevelés és bátran merem állítani, hogy céltévesztett lesz az azon kor nevelési irányja, mely letér a vallásos alapról. Mert: „vallás nélküli nép csak ágyúteléknak való s csakis a vallásos népet lehet kormányozni.” — mondotta nagy Napoleon. — Az 1868. évi népiskolai törvény sem zárja ki a vallásos nevelést a népiskolai nevelésből, habár a vallást, a népiskolai neveléssel egyes intézkedések által szorosabb összhangba hozhatta volna. Ily intézkedések lettek volna pl.: a vallás tárgyainak tanítására a népiskolában heti több óra kijelölése; idő s alkalom nyújtása a népiskola növendékeinek vallás-gyakorlatára, s miután e vallási ténykedések teljesítése az iskola munkakörébe vont kaph. alsó papság gondjához tartozik, kiknek a tanítók éppen nem alttvalóik és megfordítva: az iskola munkakörébe vont papság a tanítóknak nem alttvalója, hanem együtt munkatársak: a tanítókkal egyenlő kötelezettség és felelőség terhe mellett kötelezettségnek feladatuk pontos teljesítésére. Természetesen kívánatos volna az is, hogy a kath. alsó papság ilyen szaktanítói működése szempontjából szakszerűen képezetnek is és *szaktanítói oklevelet*

is nyerne. — Lehet a „S. és V.” szerkesztője az állami és közs. iskolának barátja és híve, valamint hogy én sem vagyok ellensége, mert tartom az iskolát és tartom is iskolát: állam, egyház, község, társulatok és magánosok, egyaránt: ki teheti, ki kellő anyagi eszközzel rendelkezik az iskola fenntartásához; de azért ez nem zárja ám ki, hogy az állami, közs. stb. iskolákban a nevelés vallásos alapon történjék. Mert más ám iskolát fenntartani és ismét más iskolát vezetni. Iskolát fenntartani: csak anyagi kérdés; iskolát vezetni: szakkérdés. Az elsőhöz mindenkinek joga van; az utóbbi kizárólag a néptanítóknak, mint szakembereknek tszta. A vallásoktatás teljesítése kizárólag a papságé. A népiskolai általános nevelés vallásos irányítása pedig nem csak az egyháznak, hanem az államnak is érdeke. Mert hasznos tagja lesz-e az ismeretekkel felfelfázott gyermeknek a nagy társadalomnak és derék polgárnak-e az államnak, ha a bűn és erköletlenség posvány-tengerében vész el? És ezen általános nevelés vallásos irányítása az államnak és egyháznak, e két hatalmi tényezőnek — melyeknek szolgálatában áll a népiskola és kell, hogy álljon minden időben. — *közös meggyezése* után történjék. Azon értelemben, mint a „S. és V.” szerkesztője barátja az állami és községi iskolának, biz én nem vagyok barátja, mert istentelen iskolából nem kérek és mert Di tes szerint: „Az állam éppen úgy megbéníthatja, mozgásában, fejlődésében akadályozhatja, sőt egyes érdekek rab-szolgájává teheti a népiskolát, mint az egyház.” (Lásd Dittes módszertana 276. lap, 66. §.)

Dolgozatom eszerint a vallásos nevelés fontosságát hangsúlyozza, sőt egyrészt annak érdekében íratott meg: de sehol sem következtethető belőle, hogy „a tanító és iskola alarendeltségben álljon a papságnak”; hogy az önállóság megadásával „egyedül az egyház fennhatósága alatt legyen az iskola, — valamint hogy „papi szakfelügyeletről” szó sincs benne; sőt egyenesen a tanítóknak, mint szakembereknek gondjaira és vezetéseire bízta a népiskolát, mondván: „mert csak önálló, szabad intézmény fejlődhetik és izmosodhatnak szabadon, szakorókkal, szaktanfelügyelettel, szakadminisztrációval élén.” Dolgozatomban tovább menve, a kath. alsó papságot tanítóvárossá teszem a népiskolában, midőn folytatlagosan így írok: — „a kath. alsó papságnak, mint született tanítóknak belevonásával, kiknek idő, mód és alkalom adatik a népiskola növendékeinek vallásos nevelésére.” A népiskola önállósítása mellett meghagyom az egyháznak *vallásfelügyeleti* (tehát nem „papi szakfelügyelet”) és irányítási jogát (csak a vallásos nevelést illetően) és az államnak *felügyeleti* és érdekeinek megfelelő irányítási jogát. — „A község, az állam taníthatja amit tudni kell; az egyház saját lelkesége által taníthatja, amit *hinni* kell.” — mondta Csengery Antal. Hol van itt a papi uralom a tanításgy nyakára tolvá? — Hisz ebből világosan következik, hogy a népiskola tantárgyainak vezetése — a vallásoktatást kivéve — az önálló magyar nemzeti népiskola érvényesítésével, kizárólag a tanítóknak, mint szakembereknek ügyköréhez tartozik, azaz állami dolog; de miután „vallásos nevelés nélkül nincs és nem képzelhető nevelés-oktatásügy”, a papok, kik szü-

letett tanítók (értsd: született vallástanítók!) a népiskola vallástárgyainak tanítására — mint fentebb mondtam — a népiskola ügykörébe belevonások. A kath. felső pangság pedig, az *állam hatóságával egyetértve, közös megállapodás útján irányítja* a népiskola *ideális* (vallásos) nevelését — valamint az állam főfelügyeletének fenntartása mellett gondoskodik és ellenőrzi, hogy az önállósított magyar, nemz. népiskola megfeleljen ama *realis* céloknak is, melyeknek, művelt századunk előrehaladottsága folytán, szolgálatában áll.

E pont volt az, melyet a „S. és V.” szerkesztője különösen nem értett meg. De hisz nem is esodálom, mert mint bizalmas beszélgetés közt megjegyezte: dolgozatomat a gyűlésen gyorsan is olvastam. Sőt hozzájárult többeknek azon észrevételéhez, hogy egyszeri felolvasás után a különben érdekes tárgyhöz nem lehet behatárolni szólan és dolgozatomat átértés és hozzászólás végett lapjában közölni is kérte. És oh esodák esodája, a dolgozat átértés nélkül is mily behatárolt (?) bírálatot meg! Ily bírálatból nemcsak elfogultság, hanem ismerethány és föfleletesség világlik ki.

Igaz, hogy dolgozatomban általánosságban van megírva és az itt nyújtott részletes értelmezés nincs benne: de azt hiszem, figyelmes átolvasás után az belőle világosan kitűnik; másrészt pedig: ha a legnagyobb részletességgel dolgozatomban, dolgozatomban „Tanulmány” számba ment volna, melynek felolvasása a szük idővel rendelkező egyleti gyűlések tárgykörébe nem vonható. Elég ha a tanítóság nézetét és gondolkodásmódját — szerény nézetem szerint: ily helyes irányba tereljük. És azért hiszem: dolgozatomban céltommal el is értem. Mert erre enged következtetni azon körülmény, hogy *egyhangúlag jegyzőkönyvi elismerés és köszönet szavaztatott számomra.* És itt eljutottunk azon ponthoz, melyben a „S. és V.” szerkesztője így ír: — „nem a tanítóknak való az egyház és állam viszonyait fejlesztetni, hanem bízzák azt másokra, hanem igenis a didaktikába és módszertanba (hisz a didaktika és módszertan egy és ugyanaz — Szerk. úr!) vágó dolgok a tanítók ügyei, ezt a tanítók szakfeljűni reputációja követeli meg és az iskola érdeke” — Bizony pedig a tisztas ügyvédi kar vagy a schuszterek érdemes testülete soh sem tördölik a mi ügyünkkel, a népneveléssel, az egyház és állam viszonyaival, mely kapcsolatban van a népneveléssel, ha mi, néptanítók nem tördölkünk azzal. És van-e hivatottabb testülete a nagy társadalomnak a népnevelés ügykörébe tartozó és azzal összefüggő mindenmely kérdés megvitatására, mint éppen a néptanító-sereg, melynek ily kérdések ügyköréhez tartoznak, — melyben az él, látja és legközvetlenebb szemlélő az azon akadályoknak, melyek népoktatásügyünket haladásában gátolják? — Bizonyára nincs! Es ha a „didaktikába és módszertanba” vágó dolgokról a néptanítók csak az egyleti gyűléseken vesznek tudomást, akkor elmehetnek a szakudományokkal. Ezzel nem akarom azt mondani, hogy a „didaktikába és módszertanba” vágó kérdésekkel a tanítóegyleti-gyűléseken a néptanítók ne foglalkozzanak! — Képezésk igen is ilyennemű dolgok megvitatása is a tanítóegyletek munka-

tárgyát, de a tanügy körébe vágó egyéb dolgok és sokszor nagy horderejű kérdések, melyek a tanügy és tanítószághoz tartoznak, melyek a tanítói állás érvényesítésével hova tovább mind nagyobb és nagyobb számban merülnek fel, szintén az egyleti gyűlések munkakörébe tartoznak. Ily jelenségek megvitásától a tanítószághoz saját érdekében nem szabad elzárkózni. Hanem ha szükséges, a tett mezejére kell szállania.

Roppant elfogultság vagy vastag tudatlanság azt állítani, hogy „tudományos véleményeket dehogyan a kath. papságnak köszönhetjük!” — Legyen bármi részen, lelkesítsen bennünk meg bármily nemes cél, de azért engedjük meg mindenkinek az igazságot! — Bizony pedig nagyon valószínű, hogy ha a kath. papság a tudományok terjesztőjeként nem szerepel hazánkban, sőt egész Európában: az elmúlt ötlet századok árnya borongva még ma is felejtünk. Vagy nem tudná-e a „S. és V.” szerkesztője a nevelés történetéből, hogy a múlt századaiban, visszamenve a magyar őskori tanodák és tanítók idejébe, a nép nevelése és oktatása, az arisztokrácia tudományos kiképzése, kizárólag a papság kezében volt, — kizárólag papok voltak a tanítók, mert az ő kezeikben volt a tudomány, s mert az iskolák minden nemét egyedül csak ők bírták? Püspökeink tanították és igazgatták a felsőbb iskolákat és egyetemeket a káptalanok tagjainak közreműködésével, amely iskolákat Európa szerte ők maguk állították a nekik nyújtott adományokból. A szerzetesrend k a multban a legvirágzóbb iskolákat tartották fenn, valamint hogy tartanak fenn a jelenben is. Ily előzmények után joggal mondhatjuk, hogy a tudományok meghonosítása és terjesztése hazánkban, sőt egész Európában, csak a kath. papság volt. — Épen idevonatkozólag olvasom a „Budapesti Hírlap” 205. számában (lásd a tárcá-cikket!) a tudós Herman Ottó tollából, hogy — „ezelőtt vagy százhusz esztendővel két magyar csillagvizsgáló: páter Hell és páter Sajnovics elindult Bécsből, hogy a dinok királyának pártfogása alatt Vardóbe menjen s ott 1769. június 3-án megfigyelje a Vénusz-csillag átvonulását a nap korongja előtt.” stb. Tehát itt is két pap, mint csillagász szolgálja hazai tudományosságunkat! De hány és hány egyháztudós neve ragyog az utókornak mély tudományossága által? — Aquinói szt. Tamás, a lángeszű teológus, és állam-bölcselő, nemcsak a teológiát írta meg őri művében, hanem a keresztény állambölcselet is oly megragadóan, hogy a protestans Bauman is elismeréssel nyilatkozott róla. (Lásd „Kath. hitvédelmi folyóirat” 4. sz.) — „Ugyan minő képe volna manap a világnak, ha Krisztus anyaszentegyháza, a katholicismus, dajkáló karjai közé nem veszi a nemzetek fiait? — Volna-e kifejelet társadalmá? — Volnának-e egyszerű vívmányai? — Szárnyalhatna-e a tudomány és művészet a theoria és praxis légkörében?” (Ugyanazon forrás.) Angolországban az Alfréd király által épített első egyetemen az oktatást egy szerzetes kezdte meg, ki egyes-egyedül azon célból ment Angolországba s akit házból Alfréd Vinchesterben telepitett le és gazdag adományainal javadalmazott. Ep ez időben volt Angolbanban 20 collegium, melyek közül 11-et kath. püspökök, 2-öt szerzetesrendek, 1-et apácák alapítottak, 5-öt pedig kath. királyok, nemcsak, urak és hölgyek alapítottak a kath. papság befolyása folytán. — Honét aradt hát szét az angol műveltség és tudomány is, ha nem a kath. papságtól?

„Az erkölestant életvendégnél állítja az iskolából, s csak egyedül a vallásnan vezet az eszményi célhoz s az eszményi nevelés kizárólag a pap hivatása” — írja a „S. és V.” szerkesztője. Hát ez valótlán! mert ezt sem nem írtam, sem nem mondtam. Azon, újabbban az iskolába viinni szándékolt filozóphiáit alapon épült erkölestant vetendő el az iskolából, de nem életvendé a vallásérkölestant. A népisoklaa realis és idealis ismereteket nyújt. A realismeretek a realis cél (eszmé) megvalósításának szolgálatában állanak, melynek létesítése a tanító hivatása s kizárólag neki, mint e célból képesített szakembernek kötelessége. Tehát a realis képzésnek is van eszményi célja, ez azonban való eszmé. De más az idealis cél, mely a gyermek lelkét nemestíti és képi az isteni törvények alapján; egyengeti lelkének utját az Istenség felé s a mely képessé teszi őt a földi — ideiglenes és égi — örökös életének méltó betöltésére. Valóban azt kell gondolnom: ha nem volna vallás, ez eszményi hatalom, mely nemzetek és népek sorsát titkon

vezérli, az emberiség keresve létesítene ilyet, de miután a vallás ily hatalom: az eszményi magaslattól lerántásra törekszik csak azért, hogy minden nemes intézménnyel együtt sárba tiporják. Ez idealis cél megvalósítása a pap hivatása. Természetesen magától értendő, hogy a tanító realis képzése is vallásos alapon történjék, a mennyiben nincs tantárgy a népisoklaban, melyben ne érzékeltethetné növendékeivel az isteni gondviselés titkait. A realismeretek közlésénél ezen érzékeltetés azon kapocs, mely a világi és egyházi tanítók működését egybefűzi és biztosítja a munka sikerét; mert csak így érti meg a gyermekek, hogy a realis cél az eszményi cél szolgálatában áll. A népisoklai törvény megteremtőjének Magyarországon, a halhatatlan nevű báró Eötvösnek sem volt tendenciája a népisoklai nevelő-oktatásból a vallást kizárni, mint azt a „S. és V.” elfogult szerkesztője áhajtja, bezabozol az „Karthausi” és a „XIX. század uralgó eszméi” című művében. Ajánlom elolvasására.

„Rikítóan szölok: „az egyház és állam harciáról az iskola felett, mely most folyik. Ilyent még nem ismerünk, tehát ezt a rémszültemények közé soroljuk” — írja a „S. és V.” szerkesztője. Csak halványos vagy bekötött szem nem látja e harcot. Ki ne emlékeznék Regéczy esetére? Trefort és a primás egy-nemely dolgára? Ki nem látja a kath. és nem kath. tanügyi sajtó mindinkább alkesseredő huzavonait? Vagy talán csak az lenne az iskolaharc ha kath. püspökeink és ministereink karddal vernék be egymás fejét? No, ennyire tán sobi sem mennek!

Ily méltánytalan és helytelen bírálattal a t. szerkesztő úr „a sulykot a veres tengeren is túl vetette.”

(Dolgzat.) Napjainkban iskolaharcot élünk. S habár mi sem korszerűbb kérdés a nevelő-oktatásügy kérdésénél, annak megoldása messze időben várható. Mert két hatalmas tényező: egyház és állam vívja a harcot; amaz Jézus Krisztustól nyert isteni megbízásánál fogva, emez az embri lét és az uralgó világnézet szempontjából vindikálja magának az iskola feletti uralmat. Bigyadság, kimerültség egyiken sem észlelhető, sőt a harc mindinkább keseredettebben foly. Hiszuzára lehet-e e körülmény nevelő oktatásügynek? Semni esetre sem, sőt egyenesen kárira történik! Ez érdekek összeegyeztetéséből, az iskolai nevelő-oktatásügy kérdésének megoldásából áldás áradna e hazára, áldás szt. vallásunkra és az iskolai nevelő oktatásügyre is.

Vallásos nevelés nélkül nincs és nem képzhető nevelő oktatásügy. Az oktatás száraz kenyér, mely táplálja ugyan a lelket, de egyoldalulag; szükséges ehhez a nevelés bő itala, de mely ferd leend, ha a hit tanainak fáklyáinál nem világítatik meg. Nélkülözhetlen a vallásos érület az emberben, a tudás vágya pedig vele született érület; fejleszteni, képezni kell azokat, de nem külön irányban az egyiket és külön irányban a másikat, mert így egymást semmisíthetnek meg, hanem együtt, egybhangzóan.

A népisoklai nevelő-oktatásnak a gyermek koránál és életviszonyainál fogva különösen nagyfontossága a vallásos nevelés, olyannyira, hogy minden tantárgy között első és legfőbb sorban a vallás tárgyainak tanítására fordítandó a főgond. Hisz már pogány őseinkről, kik a honalapító Arpád vezérlete alatt írás olvasás és a többi tárgyak ismerete nélkül foglalták el e bőrcs hazát, melyet — hála a nemzetek Istenének! — immár ezer éven át birunk, följegyzti a történelem, hogy vallásuk volt, hogy vallási gyakorlatokat végeztek. Vallásuk volt a világtörténelem tanúsága szerint a legrégibb korn nemzeteknek is.

Vallás nélkül nem lehet társadalmi rend, legfeljebb csak rövid ideig, mert megbomlik az a muló és jövendő kor sajátlagos szüleményei, de megbomlik azért is, mert embri intézmény. Az Istene vetett hit, bizalom és remény egy igazságosabb élet után az, mi a fardat földi vándornak megnyugvást és irt kölcsönöz a balsors elviseléséhez. A hit és a vilá alapítójának eszményítése azon kapocs, mely embereket és nemzeteket összeköt. A vallás szt. tana pedig áthatja és megvilágítja az embri társadalom minden rétegét, fejleszti és irányítja azon erkölcsi erőt, mely a társadalmi rend fennállásához szükséges.

A gyakorlati hitélet szempontjából is adasék idő és alkalom a népisoklaban növendékei vallásos érületének fejlesztésére.

Egy tanárom mondotta, hogy egy éjjel sem aludnék egy szobában oly emberrel — kivált ha pénz volna zsebében — kiről meg van győződve, hogy Istennek és vallásnak ellensége, habár a világ becsültésnek ismerné is. Ez magyarázza meg Urain azt is, hogy abszurdum a hit tárgyi tanításának elhagyásával az ugynevezett „erkölestant” vinni a népisoklabá, miként az egyes iskoláknál újabbban szándékolatik. Ez utóbbi az előbbi semmi esetre sem helyettesítheti.

Lássuk már most felvett tételünk második részét: az önálló magyar nemzeti népisoklaa eszméjét!

Az anya szereti, gondozza kicsiny gyermekét: ha nagyobb lesz kiránál fogva vezetgeti, végre szabadon ereszti. Önállóan fejlődik s erőteljes férfivá leszen. Ki tagadja, hogy az egyház szülte a népisoklát? Ki tagadhatja, hogy dédelgette századokon át s így elősegítette magyar nemzeti létünk fennmaradását is? Mindjárt nemzeti létünk kezdetén első szt. királyunk a külföldről hozott kath. papságra ruházta a missiót: a magyar nemzetet művelni, átalakítani, a civilisációnak meghódítani s így biztosítani fennállását az európai nemzetek sorában. A kath. papság a magasztos feladatnak derekasan meg is felelt. A magyar nemzeti lét századain át azonban a mivelődés, a haladás minden téren oly arányokat öltött, hogy a kezdetleges intézményeket kifejlesztette, sőt nemzeti szellemben teljésen át is alakította. Nemzeti létünk korábbi századaiban azonban a hatalmi tényezők nem ismerők fel a népisoklaa nagy horderejét, alapvető fontosságát, mely hivatva van, hasznos, derék, munkás polgár és lelkes hazafit nevelni az államnak ép ügy, mint buzgó, vállalkócs és istenfélő hívót az egyháznak. Ma már család, közég egyház és állam egyaránt elismeri és tudja, hogy gróf Czaky minster szava szerint: „az iskola kövös porond, melyen az érdekeltek összességének nemes vetékedése növeli nagygyá, növeli hasznosá a jövő nemzedéket.” Hogy a népisoklaa földi (realis) és vallásos (idealis) céloknak, melyeknek szolgálatában áll megfeleltetés, szükséges, hogy önállósítsassák; mert férfivá lett már, magyarrat az önálló, szabad fejlődésre és mert csak önálló, szabad intézmény fejlődhetik és izmosodhatik szabadon, szakterekkel szaktanfelügyelettel, szakadminisztrációval élén, a kath. alsó papságnak, mint szülötett tanítóknak bevonásával. Kiknek idő, mód és alkalom adatik a népisoklaa növendékeinek vallásos nevelésére. Fennmaradván a magyar nemzeti népisoklaa önállósítása mellett az egyháznak vallásfelügyeleti irányítási és állam felügyeleti és érdekeinek megfelelő irányítási joga.

A néptanítóknak, mint szakembereknek jogai az iskola javára kell hogy érvényesüljenek. Kik miként a gyakran csak írni és olvasni tudó póstamester a póstaügynek, fenálló törvényeinek szerint a kevesebb kvalifikációjú jegyző az ő reszortjának a néptanítók a tanügynek önálló vezetői és helyi iskolai hatóságoknak fejei, kell hogy legyenek. Vagy kérdem Urain: kin fordul meg ma is az oktatásügy Irkuleszsze? Nam a néptanítón? Ki felelős a reá bízott gyermek-sereg nevelésért és oktatásáért, ha nem a néptanító? Kihéz fordul a szülő bizalommal, midőn ráongva szeretett gyermeke jövőjén csünyve, éjti nappallá téve, fardad és izzad, csakhogy gyermek ne nevelésére, oktatására teljék, ha nem a tanítóhoz? Kihéz fordul a nagy társadalom bizalommal, midőn a benne felmerülő és szt. vallásunk taneival egybehangzó magasztos eszmé és korszerű átalakítások iránt kívánja fogékonyá tenni tagjainak lelkét, ha nem a néptanítóhoz? Kire bizza a nemzet és egyház már a multban és kire bizza a jelenben, leendő honpolgárainak, illetve szt. hitünk istenfélő követőinek nevelését és oktatását, ha nem a tanító? E várakozások, e nagyfontosságú kérdések és érdekek megoldása nem a néptanító személyéhez fűződné-e? Vagy kisebb dolog-e egy nemzet életfáját, a leendő honpolgárok összességének nevelését és oktatását s így a nemzet jövőjét tenni le 25,000 néptanító kezébe, mint megadni nekik az önállóságot, a függetlenséget az önálló magyar nemzeti népisoklaa megalkotásával, hogy iskolájuk ügyeit ők maguk vezessék és szakismereteik érvényesítésével nemzeti nevelés okta-

tásügyünket előbbre vigyék s így a leghasznosabb szolgálatot tegyék államnak és egyháznak egyaránt?

Allam és egyház! adjátok meg a néptanítónak terhes de annál fontosabb kötelességei mellé az őt megillető jogokat is! mert csak ekkor győződtek meg hogy e 25 000 néptanító épen annyit oszlop, melyen bizton nyugszik az egyház és Állam épülete, s meggyőződtek majdán arról is, hogy mily bizton s lelkesséve haladunk a cél felé, melyet édes hazánk nemtörje és szt. vallásunk isteni alapítójának sugallata folytán elének tüztek.

A népközlő önállósításával, a szakértelm érvényesítésével vallásos és nemzeti tanügyünk csakhamar hatalmas lendületet veend; egyház és Állam vitális érdekei összeegyeztethetők lesznek és a vallásos nevelés így leendő megvalósítható az önálló magyar nemzeti népközlő keretében.

Adja Isten, hogy így legyen!

Józsa János.

Szülők figyelmébe. A pécsi tanítóképezdével összekapcsolt 4 osztályú elemi gyakorlatiskolába a felvételek f. évi szeptember hó 2-án reggeli 9-12 óráig és délután 3-5 ig történnek, a lyceum II. emeletén jobbra a tanítóképezdei hiv. helyiségben. Mi a t. cz. szülők, és gyámok kellő tájékoztatása céljából áll megkérjük, hogy ezen új szervezett iskolába csak jobb házak gyermekei vétetnek fel, kik külön tanítónak vezetése mellett, s alulról igazgatóságunk felügyelete alatt, a testi, és szellemi fejlődés igényeinek megfelelő gondos nevelésben, és oktatásban részesülnek. Kelt Pécsen, aug. 26. Döbrössy Alajos, tképzdei igazgató.

Beiratások a pécsi gymnasiumba. A helybeni z. ciszt. rendű r. k. gymnasiumban a beiratások az 1889/90. tanévre f. hó 29. 30. s 31-ikén tartatnak. Tekintetbe véve a nm. Vall. közokt. m. kir. miniszterium azon rendeletét, mely szerint egy-egy osztályba 60 tanulónál több nem vehető fel: továbbá az intézet tisztán katolikus jellegét: kényszerült az igazgatóság úgy intézkedni, hogy az I. és II. osztályra f. hó 29-ikén csak pécsi illetőségű s. r. kath. vallású ifjakat vesz fel, 30-ikán vidéki s keresztény, 31-ikén a maradt helyekre bármily illetőségű s vallásúakat, ha különben egyéb követelményeknek megfelelnek. A beiratások a fentebb jelzett három napon délután 3-5 ig történnek; ugyanazon napokon délután 3-5 ig jelentkezhetni a felvételi, javító és illetőleg pályavizsgálatokra is. Szeptember hó 1-én d. e. fél 8 órakor ünnepélyes „Veni sancte!” Szeptember 2. és 3-ikán javító s magánvizsgálatok tartatnak. A pécsi tanterületi nagy tekintetű kir. főigazgatóság alá tartozó gymnasiumok azon tanulói, kik pontlós, javító, vagy teljes érettségi vizsgálat letételére utasítottak, f. évi szeptember hó 3., 4., 5., 6. és 7-ikén az érettségi vizsgálat irásbeli, 9-ikén pedig szóbeli részét tehetik le; egyzersmind figyelmeztetnek, hogy az első napokon, t. i. szept. 2-ikán, illetőleg 8-ikán az igazgatóságnál jelentkezni, s a bizonyítvány kiállításához szükséges adatokat okiratokat átszolgáltatni kötelesek. — Pécs, 1889. évi aug. hó 25-ikén. Incezy Dénes, főgymn.-igazgató.

Felélő szerkesztő FEILER MIHÁLY.

Egy jó könyv.

..... A küldött Könyv útmutatásai ugyan rövidak és valóságosak, de mintha csak a gyakorlati használatra termetek volna; nekem és családomnak a legkülönbözőbb betegségek esetében igen kiváló szolgálatokat tettek! Így és hasonlóképen hangoznak a kószónokokat, melyeket Richter kiadó-intézete „A Betegbarát” című, rajzokkal illusztrált könyv elküldésért majdnem napoként kap. Mint az ahhoz nyomtatott s a szerencsésen meggyógyítottaktól származó értesítések tanúsítják, az abban foglalt tanácsok követeése által még oly betegek is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben hosszú évek tapasztalatának eredményei vannak feltelve, megérdemli a legkomolyabb figyelembetelít minden beteg részéről, bármi bajban is szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerezni óhajtja, az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarátot” és pontos címét s címzeze a levelező lapot Richter kiadó-intézetébe Lipcseben. A megküldés ingyen történik.

A „PÉCS” KISHIRDETÉSEI.

Minden szó egyszeri beiktatása 2 kr.

Mell és gyomor betegeknek

nincs hatásosabb gyógyszer, de nincs egészségesebb ital sem, mint a világhírű

pilseni sör

a pilseni polgári sörözőből. 2627

Szódaviz

és pezsgő limonádék (citrom, narancs és málna szörppel) a legegészségesebb és legolcsóbb hűsítő italoknak ajánlatnak.

Eladó kisbirtok.

Pécs városához nagyon közel, jó úttal összekötött 60 (hatvan) holdból álló jó minőségű és kellemő művelt földbirtok egy tagban, melyből 5 hold rendes karban tartatott és jó bort adó szőlő, melynek területe kivágás esetén szántóföldnek is használható, megfelelő gazdasági épülettel és nagy prés-házzal együtt eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Tiszta szűrt méz

hárs és akácvirágból gyűjtött, körülbelül 1 métermázsányi — esetleg kisebb — mennyiségben jutányosan kapható. — Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Fiatal ember, jó családból való, ki a magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja, alkalmazást nyer. — Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy vagy két

középszkolai tanuló, teljes ellátást jó főlgyelet mellett jutányosan kaphat egy előkelő családnál. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Apáca-utca 3. és 5.

sz. a volt törvényszéki épületben több kisebb-nagyobb kényelmes lakás minden órában kiadandó. Tudakozódhatni ugyanott a házmesternél.

Lederer Manó

kárpitos és diszítő Pécs, Király-utca 21. sz.

Elvállal minden szakmába vágó munkákat a legújabb, legdiszesebb, minden követelményeknek megfelelő kivitelben; ajánlja kész kárpitos-mankáit

u. m. garnitúrák, pamlagok, nyugrórágyak, ágyszékeit,

melyek nappal kényelmes karszékek, éjjel pedig vendégágyak használhatók.

Ablak dekoratiók a legújabb minták után izlésesen készíttetnek.

Mindenemű ág betétek, ruganyonyal, (lőszér) afrique-kal jutányosan kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen eszközöltenek.

Butorszóvet minták kívánatra ingyen és bérmentve Javítások, átalakítások jutányos áron. Képviseletek fa- és vasbutorokban.

Lódi János

hippodroma a vásártéren.

Ma szombaton

este fél 9 órakor visszavonhatatlanul

utolsóelőtti előadás, birkózással kettő egy ellen.

Balaskovics Károly kocsis Fürst Lipót úrnál a Ferencziek utcában és Koppány István Főrtier borkereskedő úrnál, birkózásra jelentkeztek az athleta Petroff Iván úrral, ki mindkettőjükkel ma este fog birkózni.

A kitűzött díj 50 frt.

Holnap vasárnap szept. 1 én

bucsu-előadás.

Záradékol 4-szeres díjbirkózás, tiz forint díjjal,

amelyre jelentkeztek: Galló Imre Weszelszky borkereskedő úrnál, Balaskovics Károly kocsis Fürst Lipót úrnál, Sorg János Weszelszky borkereskedő úrnál, és Kolbach Moricz pinceszemter urak.

Nagyérdemű közönség! Bucsu-előadásunk alkalmával e helyen is legszívesebben köszönünk neivánjuk a mindvágig számos látogatásért. magunkat j. emlékké ajánljuk. Tisztelettel Lódy János igazgató

Vidéki megrendelések különleges

EREDETI leges-

legfontosabban eszközöltenek. (praser-vatif.)

Kapható: GRÜNBAUM K. PÉCSETT, Király utca 15.

1889/1890. Árverési hirdetemény. 2816

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Baranyamegye gyámpénztára végrehajthatóan

Marath Adámné, Petz Agnes szárazsi lakos végrehajtható szenedv elleni 175 frt 65 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében Szárazs község határában fekvő a szárazsi 40. sz. tjkvben felvett I. 37. sz. házból, udvartér és kertből és % telekből legelő és erdő-illetményből Marath Adámné Petz Agnest illető fele részére 495 forint és 50 krajcárban, az árverést ezennel megállapított kikáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1889-ik évi szeptember hó 26-ik napján d. e. 10 órakor Szárazs község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikáltási áron alól is eladatul fog.

Arverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becsárának 10 % át, vagyis 49 frt 50 kr készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Pécsett, 1889. június hó 11. napján.

Bogyay Po grác, kir. trvszéki bíró.

HELD GUSZTÁV

kárpitos és díszítő üzelete
(Pécs, Mária és Megye-utcák sarkán.)

Ajánlja dús választékú
kész kárpitozott butorait.

Legdivatosabb
szoba berendezések,

— ottománok, —

legújabb párisi

háló-dívanok

továbbá

XV. Lajos korabeli kárpitdíszítések,
legelegánsabb butorszövetek, függő-
nyók rojttal, szőnyegek gyári
áron számítatnak. — Együttal ajánl-
kozom mindenféle butor-, díszítő és
bármily stílusú szoba-kárpitozás kivite-
lére a legegyszerűbbtől a legdíszesebbig
a lehető legjutányosabb áron.

2192

HELD GUSZTÁV.

Nyilvános kereskedelmi közép- iskola (akademia) Pécsen.

Ezen intézetben a beiratások folyó évi
augusztus hó 30-án (naponta dél-
előtt 9—12, délután 2—4 óráig veszik
kezdetöket.

Azon növendékek, kik az intézetbe lé-
péstik előtt valamely közép- vagy pol-
gári iskola 4 osztályát sikerrel végezték,
az érettségi vizsga letétele után

az egy évi önkénytesi jog
kedvezményében is részesülnek.

A törvényesen előírt 3 osztályon kívül
előkészítő osztály

is létezik olyanok számára, kik hiányos
előismereteik miatt az I. osztályba még
fel nem vehetők.

Az oly ifjak részére, kik az egy évi ön-
kénytességi jogot egy vizsgálat által óhajt-
ják maguknak megszerezni,

külön esti tanfolyam
nyitattik.

Az intézet helyiségeiben (Mária-utca 8.
sz. a.) bővebb felvilágosítással szolgál
az igazgatóság.

Epen most jelent meg!

ZÓNA-DIJSZABÁS

a pécsi és baranyamegyei összes vasúti állomásokról a m. kir. állam-
vasut összes vonalaira.

Tartalmazza a zóna rendszer megismerésére szükséges tudnivalókat a személy és pod-
gyász, ugy élő állat szállítására vonatkozólag, a katonadijszabást, a zóna jegyárakat
könnyen áttekinthető táblázatokban, a közvetlen menetjegyárakat, a menetrendeket stb. A
legjobban és legvilágosabban tájékoztató zsebkiadású könyv, mely e neuben eddig megjelent.

Hivatalos adatok alapján összeállította Feiler Mihály.

Ara 30 kr.

Nemcsak a baranyamegyei, hanem a dombóváriak, szegszárdiak,
kaposváriak és eszékiek is sikeresen használhatják e könyvecskét.

Kapható Valentin, Hochrein és Domján uraknál, a főtőzsdében, a lyceumi nyomdában,
a „Pécs” kiadóhivatalában, és a vasúti állomáson.

A magy. kir. államvasutak gépgyára

a legújabb szerkezetű és minden tekintetben felülmúlhatlan

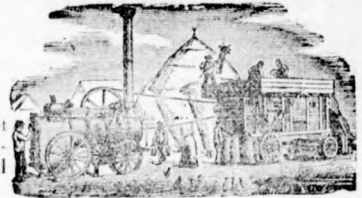
GYAKORLATILAG LEGJOBBNAK BIZONYULT

6, 8 és 10 lóerejű

locomobiljait

fa-, szén- és szalmafütésre

valamint a magvesztésig teljes mellőzési
eredményező szabad, meghosszabbított rázó-
asztallal és szab. sajátzerű törekrostával
ellátott

48, 54 és 60" széles vaskeretű gőz-cséplőgépeit,

mely újításokkal immár 450-nél több cséplőgép működik az országban fényes sikerrel,
kelvező feltételek mellett ajánlja

FEHÉR MIKLÓS,

a magyar államvasutak gépgyárának vezérigényőke

Budapest, IX, állóli út 25. sz. „Köztelek.”

1611 sz. 1 89.

Örökeladási hirdetmény.

A m. kir. közalap. pécsváradi urodalmi számtartóság hivatalos helyiségében f. é. szeptember hó
4-én délelőtt 10 órakor az alább jelzett ingatlanok örökeladása iránt zárt ajánlattal egybekötött nyilvános szó-
beli versenytárgyalás fog tartani.

Az örökeladás tárgyát képező ingatlanok a következők és pedig:

Baranyamegye Bozsok, Páprád, Besenöze és Hidvég községeiben lévő

urodalmi koresma

úgy Jenő község határában fekvő

„Litvoki” csárda

épületek s hozzá tartozó belsőség és kertek.

Versenyezni szándékozók sziveskedjenek vagy személyesen megjelenni, vagy pedig szabályszerüen szer-
kesztett s a megajánlott vételár 10%-ának megfelelő bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatukat f. évi szept-
ember hó 4-ik napjának délelőtti pont 10 órájáig a pécsváradi számtartósághoz benyújtani.

Az örökeladási feltételek a pécsváradi közalap. számtartóság s a vajszlói közalap. erdőgondnokság és
a mágoesi ispánság hivatalos helyiségében megtekinthetők.

Utó, vagy a feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe nem vétetnek, s egyszerűen vissza-
utasíttatnak.

2809

Pécsvárád, 1889. évi augusztus hó 19-én.

Kir. közalap. urad. számtartóság.